

Reforma nastavnih planova i programa

Treće fokusno područje: Osvremenjivanje nastave jezika i književnosti

Opravdanost

Usprkos zapaženim jezičnim barijerama, koje rezultiraju odvojenošću u školama, djece različite nacionalne pripadnosti, koja žive u BiH, kako iskustva iz Brčko distrikta BiH pokazuju, djeca različitih nacionalnosti mogu zajedno nazočiti nastavi, u koju spada 50% nastave materinskoga jezika i književnosti, a da pri tome ne gube nacionalni identitet i da ih to ne sprečava da se upišu na neko od sveučilišta, koje izaberu u samoj regiji ili inozemstvu). Zbog jedinstvene situacije kada je u pitanju jezik u BiH, koncept Vijeća Europe o višejezičnom obrazovanju mogao bi biti korišten kao metoda kojom bi se suzbilo obespravljenje temeljem jezika, a također otvorile mogućnosti za sveobuhvatnije i integriranije učenje više jezika, u nastavnom planu i programu.

Osnova

Jezično obrazovanje u BiH može biti viđeno kao osnova za stapanje u novu sredinu (u slučaju kada učenici iz reda manjinskih naroda pohađaju nastavu) ili razdvajanje (u slučaju ustroja dvije škole pod jednim krovom). U oba scenarija, izabrana literatura i lektira, često nisu izbalansirani i fokusiraju se više na jednostrani pristup, nego na sveopće vrijednosti. Ovo je paradoksalno u zemlji, gdje su tri službena jezika potpuno međusobno razumljiva, ali ističe činjenicu da se jezik pretvorio u sredstvo identifikacije i da se u svemu ovome gubi iz vida njegova primarna svrha: komunikacija.

U slučaju Brčko distrikta BiH, srpski, hrvatski i bosanski jezik (latinica i ćirilica) uče se u zajedničkim razredima, dok učenici koji žele produbiti svoje znanje nekog od jezika, mogu to uraditi na odvojenim nastavnim satima. Ovaj primjer pokazuje da postoje mogućnosti za promjenu i promicanje na polju nastave jezika, dokle god se ulažu dosljedni naponi usmjereni na traženje održivih rješenja. Potpora i pomoć svim ustanovama i pojedincima, voljnim da učine ovakav napor, također je od ključnog značaja tamo gdje već postoje resursi na razini BiH, te međunarodnoj razini (EU, Vijeće Europe, OESS, i dr.)

Tekuće aktivnosti

Kako bi se predstavio koncept višejezičnosti nastavnicima i ministrima, 2010. godine održana je konferencija na temu nastave materinskoga jezika u suradnji s Agencijom za obrazovanje, Europskim centrom za suvremene jezike i Visokim

komesarijatom za nacionalne manjine. Konferencija je dala temelj za sustavnu strategiju u svezi sa svim aspektima nastave jezika, uključujući pitanje nastavnih materijala, a posebno raščlambu udžbenika, edukaciju autora i nastavnika o novim metodičkim pristupima i standardima nastavnoga plana i programa i niza potrebnih vještina. Pored toga, udžbenici književnosti, koji su sada sastavni dio nastave materinskoga jezika, također su u postupku preispitivanja, kako bi se procijenile potrebe u reformi iz ove oblasti izučavanja jezika.